

UNIWERSYTET MEDYCZNY WE WROCŁAWIU
Katedra i Klinika Nefrologii Pediatricznej
ul. Borowska 213, 50-556 Wrocław, sekretariat-tel.(071) 7364400
e-poczta: danuta.zwolinska@umed.wroc.pl
Kierownik: Prof. dr hab. n. med. Danuta Zwolińska

Wrocław, 23.08.2020 r.

Ocena

rozprawy doktorskiej lek. Krzysztofa Plesińskiego pt.: " Ocena stężeń angiotensynogenu, białka wiążącego kwasy tłuszczowe oraz interleukiny 6 i 18 w surowicy i w moczu dzieci ze zmianami torbielowatymi nerek".

Zgodnie z uchwałą nr 391/VII/2017/2018 Rady Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach z dnia 12 kwietnia 2018 r. o powołaniu mnie na recenzenta wyżej wymienionej rozprawy, mam zaszczyt przedstawić poniższą opinię.

Rozprawa doktorska lek. Krzysztofa Plesińskiego została opracowana na podstawie 2 publikacji ogłoszonych w 2019 roku w czasopismach z listy filadelfijskiej, w których Doktorant jest pierwszym autorem. Są to:

1. Plesiński K., Adamczyk P., Świętochowska E., Morawiec-Knysak A., Gliwińska A., Bjanid O., Szczepańska M.: Angiotensynogen and interleukin-18 in serum and urine of children with kidney cysts. J. Renin Angiotensin Aldosterone Sys., 2019, 30,1-11
2. Plesiński K., Adamczyk P., Świętochowska E., Morawiec-Knysak A., Gliwińska A., Korlacki W., Szczepańska M.: Evaluation of liver-type fatty acid binding protein (L-FABP) and interleukin-6 of children with renal cysts. Adv.Clin.Exp., 2019, 28, 1675-1682

Łączna punktacja MNiSW w/w prac wynosi 80 p., a wskaźnik oddziaływania (IF) - 2,633.

Tematycznie prace są zwarte, dotyczą bardzo istotnego problemu, jakim jest postępująca dysfunkcja nerek w przebiegu zmian torbielowatych tego narządu i możliwość wczesnej identyfikacji pacjentów zagrożonych szybką progresją choroby i jej powikłaniami. Autor zaplanował badania bardzo starannie i wszechstronnie oceniając wybrane biomarkery w surowicy i w moczu dzieci z różnymi rodzajami torbielowatości nerek. Już w tym miejscu, z wielkim uznaniem, chciałabym podkreślić, że są to badania ambitne i nowatorskie, wypełniające lukę dotyczącą wiedzy na temat patogenetycznej roli wybranych wskaźników ich przydatności w codziennej praktyce klinicznej. Podjęte przez Doktoranta badania są więc jak najbardziej aktualne i uzasadnione.

Zamierzeniem lek. Krzysztofa Plesińskiego było potwierdzenie hipotezy, że angiotensynogen, interleukina 18 (IL-18), interleukina 6 (IL-6) oraz białko wiążące kwasy tłuszczowe (L-FABP) u chorych obarczonych torbielami w nerkach są przydatne jako markery rokownicze do oceny progresji choroby nerek oraz takich powikłań jak nadciśnienie tętnicze. Godnym uwagi jest fakt, że żadne z tych wskaźników nie było wcześniej przedmiotem badań w tej grupie dzieci, a w odniesieniu do L-FABP również i u dorosłych, co wzmacnia wagę dokonań Doktoranta:

Prace wchodzące w skład rozprawy doktorskiej zostały omówione łącznie, gdyż wspólny dla obu był materiał kliniczny. Układ pracy jest typowy.

Wstęp stanowi krótki, kompetentny przegląd aktualnego stanu wiedzy na temat związany z rozprawą doktorską. Lek. Krzysztof Plesiński omówił klasyfikację chorób nerek związanych z obecnością torbieli oraz podał ich ogólną charakterystykę. Przedstawił również ultrasonograficzne kryteria rozpoznania autosomalnie dominującej postaci zwyrodnienia torbielowatego nerek (ADPKD), która w materiale klinicznym stanowi znaczącą większość. W kolejnych podrozdziałach opisał zwięźle wybrane wskaźniki: angiotensynogen, IL-18, IL-6 oraz L-FABP, podkreślając najważniejsze fakty dotyczące ich przydatności jako biomarkerów uszkodzenia nerek. Ten rozdział pracy świadczy o dużej wiedzy i bardzo dobrym teoretycznym przygotowaniu Autora do podjęcia zaplanowanych badań.

Cele zostały przedstawione jasno. Doktorant zamierzał zweryfikować powyższą hipotezę w różnych etiologicznie grupach torbielowatości nerek, a także w zależności od płci, liczby torbieli oraz obecności nadciśnienia tętniczego.

Materiał badawczy stanowiła grupa 39 dzieci, w wieku od 1,5 do 20 roku życia ze zmianami torbielowatymi nerek. Zgodnie z założeniami i celami pracy pacjenci zostali trzykrotnie podzieleni na podgrupy w zależności od etiologii torbieli, ich liczby oraz od płci. W pierwszym podziale wyodrębniono 20 dzieci z rozpoznaniem ADPKD oraz 19 dzieci bez rozpoznania tej choroby (nie-ADPKD). Przy kolejnym utworzono podgrupę pacjentów z pojedynczymi torbielami (29 dzieci) i torbielami mnogimi (10 dzieci). Z kolei podgrupa dziewcząt liczyła 23 pacjentów, a podgrupa chłopców - 16. Do grupy kontrolnej zakwalifikowano 20 zdrowych dzieci, nie różniących się istotnie statystycznie pod względem wieku.

U wszystkich oznaczono stężenia w surowicy i w moczu: IL-6, IL-18, L-FABP, AGT, wykonano ponadto pomiary antropometryczne oraz obliczono BMI. Dodatkowo w grupie badanej oznaczano wiele parametrów biochemicznych, w tym stężenie sodu, potasu, kreatyniny, kwasu moczowego i mocznika w surowicy, obliczano eGFR wg wzoru Schwartza, a także dokonywano pomiarów ciśnienia tętniczego.

Zastosowane w pracy metody badawcze są współczesne i zostały użyte zgodnie z przyjętymi standardami oraz zachowaniem obowiązujących zasad prowadzenia badań klinicznych. Dobór narzędzi statystycznych uważam za właściwy.

Na przeprowadzenie badań uzyskano zgodę Komisji Bioetycznej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, pisemną zgodę opiekunów prawnych dzieci oraz zgodę pacjentów, którzy ukończyli 16 rok życia.

Praca zawiera wiele ciekawych, oryginalnych wyników, są one dobrze udokumentowane i zweryfikowane statystycznie. Doktorant przedstawił je w 7 tabelach, bardzo starannie opracowanych i opatrzonych przejrzystą interpretacją analizy statystycznej.

Do najważniejszych osiągnięć Doktoranta należy zaliczyć:

1. Wykazanie istotnie wyższych, w porównaniu do dzieci zdrowych, stężeń AGT w surowicy i moczu pacjentów z torbielami w nerkach o różnej etiologii jeszcze przed wystąpieniem nadciśnienia tętniczego. To ważne spostrzeżenie

kliniczne, wskazujące na to, że AGT może być dobrym biomarkerem dla oceny ryzyka rozwoju nadciśnienia tętniczego w tej grupie chorych.

2. Stwierdzenie istotnie niższych surowiczych wartości stężeń IL-18, przy podobnym jej wydalaniu z moczem, oraz wykazanie związku IL-18 z nadciśnieniem tętniczym. To interesujący wynik, sugerujący utratę ochronnej roli tej cytokiny w przebiegu zmian torbielowatych w nerkach.
3. Wykazanie istotnie wyższych stężeń IL-6 oraz L-FABP w surowicy i w moczu pacjentów z torbielami w nerkach, niezależnie od etiologii, w odniesieniu do dzieci zdrowych, jeszcze przed wystąpieniem innych zmian narządowych i nadciśnienia tętniczego. Przemawia to bowiem za rozwojem przewlekłych zmian zapalnych w nerkach i uszkodzenia mięszu nerkowego.
4. Stwierdzenie ujemnej korelacji pomiędzy IL-6 i L-FABP a wartościami ciśnienia tętniczego w grupie chorych dzieci, co świadczy to o przydatności klinicznej w ocenie rozwoju nadciśnienia tętniczego w tej grupie pacjentów.
5. Wykazanie braku różnic w badanych parametrach pomiędzy dziewczynkami a chłopcami, co wskazuje na brak istotności płci w odniesieniu do progresji choroby nerek na podłożu zmian torbielowatych.

Interpretacja uzyskanych wyników została przedstawiona w ciekawej, systematycznie poprowadzonej dyskusji, gdzie Doktorant w sposób krytyczny dokonał analizy własnych spostrzeżeń w odniesieniu do dostępnych danych z piśmiennictwa. Wykazał się przy tym dobrą znajomością przedmiotu i samodzielnego myślenia.

Piśmiennictwo obejmuje 41 pozycji i jest właściwie cytowane w tekście.

Rozprawę kończy podsumowanie wyników oraz 7 wniosków, które odpowiadają na cele pracy. Mają one wymiar nie tylko poznawczy ale i praktyczny, który może być przydatny do optymalizacji leczenia.

Krytycznych uwag nie mam, zachęcam Doktoranta do kontynuacji badań na większym materiale.

Podsumowując, stwierdzam, że rozprawa doktorska lek. Krzysztofa Plesińskiego dotyczy tematyki ważnej, aktualnie intensywnie rozwijanej i prezentuje wysoki poziom naukowy. Ambitny cel został zrealizowany, a uzyskane oryginalne wyniki wnoszą nowe dane na temat roli wybranych biomarkerów w patogenezie zmian

torbielowatych w nerkach oraz ich przydatności klinicznej do oceny ryzyka rozwoju nadciśnienia tętniczego oraz progresji choroby nerek. Stanowią one istotny i twórczy wkład w rozwój dziedziny, którą reprezentuje Doktorant.

Wniosek końcowy

W moim przekonaniu lek. Krzysztof Plesiński jasno przedstawił, a następnie pomyślnie rozwiązał postawiony problem naukowy. Wykazał się znacznym zasobem wiedzy teoretycznej dotyczącej przedmiotu badań oraz biegłością w jej aplikowaniu. Spełnił tym samym wszelkie wymagania stawiane rozprawom doktorskim, które są określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz. 1789).

Mam więc zaszczyt przedłożyć Radzie Dyscypliny Nauk Medycznych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach o dopuszczenie lek. Krzysztofa Plesińskiego do końcowych etapów przewodu doktorskiego.

Z uwagi na nowatorski charakter rozprawy, kompleksowość opracowania zagadnienia i walory edytorskie wnoszę o jej wyróżnienie.

Prof. dr hab. n. med. Danuta Zwolińska

